

De gloriejaren van een echte man

Hans Kesting is met twee rollen genomineerd voor de prijs van acteur van het jaar, de Louis d'Or. Een unicum. Halina Reijn: „Hij is mijn droomman.”

WILFRED TAKKEN

„Soms zie je een acteur die helemaal niet slecht is, naar wie altijd graag kijkt, maar die dan ineens een enorme spreek maakt, en écht goed wordt. Dat is rond zijn vertiestigste met Hans Kesting gebeurd,” zegt oud-collega Pierre Bokma. „Hij is de laatste jaren zo gegroeid, zoveel beter geworden. Hij is tot rust gekomen,” zegt actrice Lincke Rijxman. Op eens begon het op te vallen: Hans Kesting is na zijn veertigste in zijn gloriejaren beland. Hij is tweemaal genomineerd voor de Louis d'Or, de prijs voor de beste acteur van het toneeljaar, die zondag wordt uitgereikt. Twee nominaties in één seizoen is een unicum in de geschiedenis van de grote toneelprijs. Het geeft aan dat Kesting een goede kans maakt zondag.

En terecht, want Kesting (47) is in zes jaar uitgegroeid tot een van de grootste acteurs van Nederland, die bij Toneelgroep Amsterdam een imposante reeks grote rollen neerzette: de Jaerse Moore generaal Othello, de wrokrijke Griekse generaal Ajax, lichtzinnige rokkenjager Norman in *Kruisstochten*, halleluïevrouwendompster Petruccio in *Het temmen van de feeks*. Vanaf 27 september speelt hij de toneelbewerking van Visconti's film *Rocco en zijn broers*, gemaakt door regisseur Ivo van Hove.

Voor 2002 was hij natuurlijk ook al goed, zo benadrukken collega's, maar sinds *Othello* is er wat veranderd aan Kesting, waardoor die lange reeks grote rollen hem ineens past als een handschoen. In 2002 keerde Kesting terug bij Toneelgroep Amsterdam, na twee jaar zonder succesvolle carrière als tv-presentator te hebben nagejaagd. Daarna begon zijn zegeschrift. Waarvan heeft Kesting zijn nominaties te danken? Wat doet hij goed? Niem nu zijn succes te verblijven met macho-gedrag. Als hij dan kracht en onverwachte humor speelt. Hij zoekt geen sympathie voor zijn rol, de ploertige advocaat Cohn. Bewondering of respect is genoeg. Cohn is een politieke mannetjesmaker die zijn homoseksualiteit als wapen gebruikt. Als hij dan ook hij niet in die *lossy*-categorieën wil vallen. Maar dat hij aids heeft, laat zich niet ontlopen. Zijn onthutsende aanblik, in iconische rode en met infuus, tracht hij met enige succes te verblijven met macho-gedrag. Als hij dan toch vreedzaam in de dood wegvalt, terwijl de schijn van een van zijn slachtoffers een wiegelied voor één zing, schieft hij openes lui lach. Hij haal *Gedropt voor zo'n sentimenteel verzonden einde*, leent de spreek zijn niet. Hij wil tot het einde, dat schuldig hierna volgt, de harde bax blijven: „Wat kan die ik mij brengen dat ik niet al heb meegemaakt? Het is een prachtige macho die op briljante wijze de situatie naar zijn hand zet. Maar dat heeft hij meer de held dan de schurk. Hoogtepunt is de beroemde grafrede voor Antonius' vermoorde vriend Julius Caesar: „Begraven kom al Caesar,

Hans Kesting als mannetjesmaker Cohn in 'Angels in America'

niet hem prijzen.” Kesting draagt het lijf in zijn armen, en legt het voor zich op tafel. Hij zijn zijn tekst en microfoon weg, en gaat voor het spreekgestoelte op de grond zitten: hij houdt geen specht, hij wil gewoon even met het volk praten. Wild, emotioneel, gevatlijk. Antonius' oprechte verdriet en woede, en zijn pose van 'ik ben maar een eenvoudige jongen, geen doortrapte politicus' verbloemen dat hij een retorisch briljante speech houdt – door Kesting emotioneel maar helder en naturel gebracht – waarmee hij precies bereikt wat hij wil: een volksofstand.

Al zijn successen behaalde hij bij zijn vaste gezelschap, Toneelgroep Amsterdam, en bijna allemaal met artistiek leider Ivo van Hove, de man die Kesting in 2001 opnieuw binnenhaalde. Kesting speelt al twintig jaar voor Toneelgroep Amsterdam. Drie keer is hij weggelopen, en weer teruggekomen: Toneelgroep Amsterdam is Kesting thuis. Hij kwam er vrij snel na de toneelschool, in 1987, toen de groep net was opgericht. Pierre Bokma, die van 1987 tot 2003 bij de groep zat, „Toen hij kwam, was zijn reputatie van de toneelschool hem al vooruit gegaan: interessante acteur, slim, en onwettbaar geestig. En dat bleek hij ook allemaal te zijn. Maar hij had ook een hang naar andere dingen; hij lonkte naar de televisie, hij storte

zich in het uitgangseven. Hij had altijd een haat-liefdeverhouding met het toneel. Hij was ook moeilijk te plaatsen. En als het niet meteen lukte, raakte hij gefrustreerd.” Ivo van Hove, die in 1989 voor het eerst met hem werkte, „Hij was een ADHD'er. Het repetitieklaar was te klein. Vol van zijn paniekerige onrust.” Gerardjan Rijnders, oprichter en tot 2001 artistiek leider van de groep, was degene die Kesting aantam: „Dat rond stuiteren was ook zijn kracht. Zeker voor mijn montagestukken, als *Ballet en Count your blessings*, stimuleerde ik juist zijn rare associatieve invallen. Ga je gang maar, ik gebruik het graag. Maar terugkijkend heb ik allemaal met artistiek leider Ivo van Hove, de man die Kesting in 2001 opnieuw binnenhaalde. Kesting speelt al twintig jaar voor Toneelgroep Amsterdam. Drie keer is hij weggelopen, en weer teruggekomen: Toneelgroep Amsterdam is Kesting thuis. Hij kwam er vrij snel na de toneelschool, in 1987, toen de groep net was opgericht. Pierre Bokma, die van 1987 tot 2003 bij de groep zat, „Toen hij kwam, was zijn reputatie van de toneelschool hem al vooruit gegaan: interessante acteur, slim, en onwettbaar geestig. En dat bleek hij ook allemaal te zijn. Maar hij had ook een hang naar andere dingen; hij lonkte naar de televisie, hij storte

wordt uitgeroepen, en onder zijn heldenstatus gebukt gaat. Rijnders: „Dat benadrukten we door hem een bochelje te geven, hem een beetje krom te laten lopen, en hem een veel te groot zwaard te geven. Zo werd zijn grote lichaam hem tot last, zoal dat gaat bij pubers.” Toen kwam de televisie. In 2000 nam hij voor de tweede keer ontslag bij Toneelgroep Amsterdam om in een tv-show voor de Vara te doen. Na twee jaar, en drie onsuccesvolle shows, was zijn televisiedroom ten einde. Kesting voelde zich niet thuis in die wereld. Volgens Ivo van Hove had Kesting die ervaring nodig om voor eens en voor altijd te beseffen: „Toneel is wat ik het liefste wil, toneel is wat ik het beste kan. Als ik er iets van wil maken, moet ik voortaan serieus en volledig op het toneel storen.”

Thuis bij Toneelgroep Amsterdam was Rijnders inmiddels opgevolgd door Van Hove. Die vertelde: „Na de televisiestijf bedde hij me op of hij weer bij Toneelgroep Amsterdam kon komen. Hij zei: 'In het toneel voel ik me wel gerespecteerd.' Hij wil olympisch toneel spelen, de middeleeuwse stijl. Dat is niet genoeg voor hem. En hij voelt zich het beste thuis in een ensemble. Dus is Toneelgroep Amsterdam de beste plaats voor hem.”

Van Hove zette hem in *Othello*, meteen een groot succes. Zijn tv-jaren waren vergeten, hier stond iemand volmaakt op zijn plaats, beter dan ooit. Gerardjan Rijnders vindt Othello Kesting's moisteroel. „De *Cid* was zijn eerste proef. In *Othello* was hij gerijpt. Dat deed hij zo vanzelfsprekend. Misschien omdat die rol ook zo goed bij zijn eigen karakter past: zo'n grote lobbies, zo'n oprechte jongen die in alle valkuilen trapt die hij tegenkomt, met zo'n houding van: wat overkomt mij nu weer?”

Waarom steekt Kesting zo ver uit boven zo veel andere acteurs? Als Kesting opkomt, dan gebeurt er iets. Dat komt in de eerste plaats door zijn imposante, gespierde lijf. Daar staat een machtige man. En er relativering van dat lijf staat er een gemeedelijke, olijke kop op, met krullende lippen. Vroeger stond hij krommer, met hangende schouders. Ivo van Hove: „Toen was hij meer het leptosome type.” De spieren komen van de sportschool, waar Kesting vier keer per week traint. Ooit is hij daarmee gestopt, toen hij genoeg zelfvertrouwen had opgebouwd. Maar sinds hij op een boot in de *Gay Parade* meesvoert, en iemand vanaf de kant riep: „Hé bolle, je moet je buik inhouden,” is hij toch weer teruggekeerd bij de sportschool.

Rijnders: „Als het noodlot toeslaat, moet ook dat onverwoestbare lijf eraan geloven. Daar zit Hadewych Minis. Wat niet wil zeggen dat hij altijd dezelfde rol speelt. Hij is alleen maar beter en beter geworden. Je ziet hem elke avond enorm genieten op het toneel, wat ik niet van alle collega's kan zeggen. Hij ademt theater, hij voeldt zich met spelen. Hij kan van het ene op het andere moment in zijn rol stappen. Hij heeft geen uren concentratie en afzondering nodig voor hij opgaat. Hij kan grappen maken in de coulissen, en het volgend moment opvolgen, langzaam zijn vrouw wurgen, en vervolgens hoogst dramatisch sterven.”

Kesting is op zijn best in hevige fysiek spel – niet toevallig ook de specialiteit van Ivo van Hove – met veel gewelds- en liefdesescènes waarin hij zijn grote lichaam optimaal kan benutten. Halina Reijn speelt met hem *Het temmen van de feeks*, waarin hij haar avond aan avond moet mishandelen. Reijn: „Ja, we houden allebei van fysiek spel, maar hij weet precies wat hij doet. Als het echt zou zijn, was ik al lang overleden. Hij is een Echte Man, de Russell Crowe van Nederland. Dat zie je niet vaak. Ik vind hem heel aantrekkelijk, met zijn tatoeages. Eigenlijk is hij mijn droomman.”

Van Hove: „Hans weet perfect hoe je psychologie fysiek kan vertalen. Hij speelt heel intens, hij geeft veel meer dan je vraagt.”

... en als Antonius in 'Romeinse Tragedies' Foto's Jan Versweyvel/TGA

Halina Reijn, sinds vijf jaar bij de groep: „Hij is altijd helemaal eerlijk, ook als hij het waardeeloos vindt wat je doet. Dat is wel eens schrikken voor sommigen. Maar ik vind het heel aangenaam. Het spelen benadert hij vanuit het intellect, heel nuchter. Nuchter is hij zeker, zegt Rijnders: „Toneel is een vak voor hem, geen godsdienst.” Of, zoals een andere collega, Hadewych Minis, het zegt: „Hans kan zich volledig laten gaan, en heeft tegelijk veel zelfrelativering. Hij is een aardse acteur, geen zwever. Hij houdt zijn rollen altijd dicht bij zichzelf. Wat niet wil zeggen dat hij altijd dezelfde rol speelt. Hij is alleen maar beter en beter geworden. Je ziet hem elke avond enorm genieten op het toneel, wat ik niet van alle collega's kan zeggen. Hij ademt theater, hij voeldt zich met spelen. Hij kan van het ene op het andere moment in zijn rol stappen. Hij heeft geen uren concentratie en afzondering nodig voor hij opgaat. Hij kan grappen maken in de coulissen, en het volgend moment opvolgen, langzaam zijn vrouw wurgen, en vervolgens hoogst dramatisch sterven.”

Bokma: „Dat lijf is een blok teer, maar het heeft ook gratie.” Dan is er die prachtige donkere stem, die gezag uitstraalt, en die woorden zo duidelijk en precies plaatsen. Zoals in *Ajax*. Na de proloog waarin een koor zich motmpelend door de tekst heen sloeg, klonk ineens Kesting's stem uit een rond huisje op het toneel. De zaal ontwaakte. Ah! Hans Kesting spreekt. Hadewych Minis, sinds drie jaar Kesting's collega: „Hij heeft zijn stem in lijf volmaakt onder controle. Hij kan er veel meer mee dan alleen makkelijk reuzen spelen. Hij kan ook zacht en kwetsbaar zijn. Als Antonius sterft hij bijvoorbeeld als een klein jongsge.”

Maar met het bezit van zo'n lijf en stem, waar iedereen graag naar kijkt en luistert, ben je er nog niet. Toneelspeelen, zeker zoals Kesting het doet, is hard werken. Ivo van Hove: „Hij heeft inmiddels een geweldige vakmanschap opgebouwd. Hij komt bij de repetities beslagen ten ijs, hij kent zijn tekst, hij weet wat er staat, en waarom. Hij hecht belang aan tekstanalyse, zijn taalgevoeligheid is groot. Hij zorgt er altijd voor dat hij tot het einde van de zinsdoorsprek. Op repetities gaat hij nooit op voorhand in discussie. Hij gaat het eerst uitwerken op de vloer. Zo ontdekt hij of het werkt, of niet.”

Kesting is niet alleen op toneel een geboren leider. Verschillende collega's wijzen Kesting zonder meer aan als aanvoerder van de spelersgroep, zeker sinds Pierre Bokma in 2003 vertrok. Halina Reijn: „Hij is de hoofdpaar op onze apenrots. En zorgzaam voor de groep.”

Kesting is niet alleen op toneel een geboren leider. Verschillende collega's wijzen Kesting zonder meer aan als aanvoerder van de spelersgroep, zeker sinds Pierre Bokma in 2003 vertrok. Halina Reijn: „Hij is de hoofdpaar op onze apenrots. En zorgzaam voor de groep.” Hadewych Minis: „Als je naar de dokter moet, dan onthoudt hij dat, en hij vraagt na afloop hoe het gegaan is.” Van Hove ziet het anders: „Nee, hij is zeker niet de leider, zo zit de groep niet in elkaar. Het is geen hiërarchisch ensemble; de een keer neemt Halina Reijn het voortuur, of Fedja van Huêt, en dan is hij het weer.”

Hij is misschien niet altijd de aanvoerder, maar zeker de gangmaker in de groep. Zijn collega's roemen allen zijn humor. Rijnders: „Hij kan echt vuurwerk zijn. Snel, geestig, associatief.” Halina Reijn: „We zijn nu bezig met *Rocco en zijn broers*, en dat gaat best strak. De regieassistents roept door een microfoon wat we gaan doen: 'Over vijf minuten vanaf bladzijde 40'. Dat regime geeft hij licht door die microfoon te pakken en ons te entertainen. Toen hij vorige week naar Madonna was geweest, heeft hij de volgende ochtend haar hie repertoire voor ons gezongen. Nee, hij houdt niet snel op.”

Ook op tournee, in de bus, vermaakt hij graag de anderen. Pierre Bokma: „Als hij goed op stoel is, kun je je echt een lussiebruik lachen.” Lincke Rijxman, sinds 2003 weg bij de groep: „Vroeger deed hij het altijd samen met Pierre Bokma. Liedjes, sketches, plaatjes aanvragen, imitaties.”

Bokma: „Die optredens zijn tot op zekere hoogte legendarisch. Ja.” Rijxman: „Als ze loos

schamte, ook niet als het gaat om bloot lopen. Daarom voel ik me bij hem altijd veilig. Exhibitionistisch? Nee hoor, hij kleedt zichzelf gewoon makkelijk uit. Als iemand mij vraagt mijn kleren uit te trekken, dan kan hij dat nog niet. Dat heeft hij ook.”

Kesting is niet alleen op toneel een geboren leider. Verschillende collega's wijzen Kesting zonder meer aan als aanvoerder van de spelersgroep, zeker sinds Pierre Bokma in 2003 vertrok. Halina Reijn: „Hij is de hoofdpaar op onze apenrots. En zorgzaam voor de groep.” Hadewych Minis: „Als je naar de dokter moet, dan onthoudt hij dat, en hij vraagt na afloop hoe het gegaan is.” Van Hove ziet het anders: „Nee, hij is zeker niet de leider, zo zit de groep niet in elkaar. Het is geen hiërarchisch ensemble; de een keer neemt Halina Reijn het voortuur, of Fedja van Huêt, en dan is hij het weer.”

Hij is misschien niet altijd de aanvoerder, maar zeker de gangmaker in de groep. Zijn collega's roemen allen zijn humor. Rijnders: „Hij kan echt vuurwerk zijn. Snel, geestig, associatief.” Halina Reijn: „We zijn nu bezig met *Rocco en zijn broers*, en dat gaat best strak. De regieassistents roept door een microfoon wat we gaan doen: 'Over vijf minuten vanaf bladzijde 40'. Dat regime geeft hij licht door die microfoon te pakken en ons te entertainen. Toen hij vorige week naar Madonna was geweest, heeft hij de volgende ochtend haar hie repertoire voor ons gezongen. Nee, hij houdt niet snel op.”

Ook op tournee, in de bus, vermaakt hij graag de anderen. Pierre Bokma: „Als hij goed op stoel is, kun je je echt een lussiebruik lachen.” Lincke Rijxman, sinds 2003 weg bij de groep: „Vroeger deed hij het altijd samen met Pierre Bokma. Liedjes, sketches, plaatjes aanvragen, imitaties.”

Bokma: „Die optredens zijn tot op zekere hoogte legendarisch. Ja.” Rijxman: „Als ze loos

gingen, kon de busrit niet lang genoeg duren.” En nu? Hadewych Minis: „Lamb niet altijd, hoor. Hij kan ook met zijn capuchon over zijn hoofd zitten zwijgen of de achterbank. Ook daarmee is hij dan heel aanwezig; aanwezig in zijn stilte.”

De gangmaker uit de bus wil op het podium ook wel eens naar buiten komen. Rijnders: „Hij weet dat hij grappig is, daar maakt hij wel eens misbruik van. Dat noemen wij schmieren.”

Bokma: „Als hij vroeger niet helemaal uit zijn rol kwam, ging hij de draak ermee steken. En zijn rol genoeg ruimte biedt om zijn komisch talent tentoon te spreiden, dan kan hij dat nog steeds niet laten. De komedie *Kruisstochten* was wat betreft op het kantelpunt. In het begin briljant, maar later in de tournee ging hij met het stuk aan de haal, zoals dat soms deed in zijn ambivalente periode.”

Ivo van Hove zekert dit niet, hij wijst erop dat Kesting voor *Kruisstochten* een nominatie voor de Louis d'Or kreeg. Maar hij erkent wel: „Zijn grootste zwakte is dat hij zich snel verveelt. Als hij een rol goed kent, en hij is al een tijd op tournee, kan hij wel eens een avondje gaan klieren.”

Vooraf vroeger, benadrukken zijn collega's. Naarmate zijn status groeit, valt hij minder frequent terug op zijn clownrol. Pierre Bokma: „Zijn verantwoordelijk is gegroeid. Hij moet niet alleen de voorstelling dragen, en er voor de andere spelers zijn; hij heeft als leider ook een voorbeeldfunctie voor de jongere spelers.”

Lincke Rijxman: „Hij is ouder en ernstiger, hij neemt de tijd om na te denken over wat hij wel en niet wil. Hij is ook veranderd nadat zijn ouders en zijn schoonzus zijn gestorven. Hij is zijn eigen geluk belangrijk gaan vinden. Hij is gaan samenwonen met zijn vriend en is heel gelukkig in die verhouding. De rust, de wijsheid, en de levenservaring is in hem bezonken, en dat zie je op het toneel.”

Foto Leo van Velzen

HANS KESTING

- 1960 Geboren in Rotterdam
- 1986 Studeert af aan Toneelacademie Maas-tricht
- 1987 Bij Toneelgroep Amsterdam (TGA)
- 1988-1989 Even weg bij TGA
- 1989 Ballet
- 1993 Count Your Blessings
- 1995 Prometheus
- 1997 Vertraagd afscheid
- 1998 Een ideale vrouw
- 1999 De Cid
- 2000-2002 Weg bij TGA, voor tv-carrière.
- 2002 Othello
- 2004 Kruisstochten. Nominatie Louis d'Or
- 2003 Neemt ontslag bij TGA en bedenkt zich een dag later.
- 2006 Het temmen van de feeks
- 2007 Ajax
- 2008 Romeinse Tragedies
- 2007 Angels in America
- 2008 Rocco en zijn broers